SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:182

av Christian Carlsson (KD)

En vårdgaranti som ger vård i tid

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en stärkt vårdgaranti och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den nationella vårdförmedlingen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vården ska finnas där för den som drabbas av sjukdom. Men tyvärr får alldeles för många vänta för länge. Under Socialdemokraternas 8 år i regeringsställning fördubblades vårdköerna. De var rekordlånga redan före pandemin. Köerna till bup tredubblades och Sverige tillhörde de länder i Europa som hade allra lägst antal vårdplatser per capita i Europa.

De senaste fyra åren har regeringens satsningar på fler vårdplatser, fler operationer och kortare köer lett till att vårdplatserna äntligen har börjat bli fler, vårdplatsbristen har minskat och vårdköerna har kapats med mer än 40 %. Det är idag färre som väntar för länge på vård utifrån vad vårdgarantin föreskriver, men fortfarande väntar för många för länge. Under tiden förvärras sjukdomar, arbetsförmåga går förlorad och liv sätts på paus.

Mer behöver göras för att den som är sjuk ska få den vård som han eller hon har rätt till. I maj 2024 tillsatte regeringen därför en utredning om en ny och stärkt vårdgaranti.

En stärkt vårdgaranti

Om en vårdenhet inte kan erbjuda vård i tid enligt vårdgarantin, så ska patienten erbjudas vård hos en annan vårdgivare inom samma eller en annan region. Problemet är bara att få regioner tar vårdgarantin på allvar.

Sverige behöver en vårdgaranti värd namnet, med betydligt snävare tidsgränser så att patienten snabbare kan få vård av en annan aktör om den egna regionen inte klarar av att erbjuda vård i tid.

I Danmark tillämpas en vårdgaranti om 30 dagar, jämfört med Sveriges 90 dagar. Om den första vårdinstansen inte klarar av att hjälpa patienten inom den tidsramen kan patienten gå vidare till en annan vårdgivare. Man har som patient rätt att då gå till en privat aktör eller en annan region, och den första vårdinstansen får betala för det eftersom man inte har erbjudit vård i enlighet med vårdgarantin. Det danska systemet innehåller dessutom starkare ekonomiska incitament för produktion, vilket har bidragit till att öka produktiviteten och korta vårdköerna.

En vårdgaranti liknande den som finns i Danmark vore betydligt bättre, både för att korta köerna och för att vården ska kunna ges efter behov. Poängen skulle vara att flytta makten närmare människor, så att man i ett tidigare skede än idag ges rätt att vända sig till en annan region eller en privat aktör om man är sjuk och vill få sin vård i tid. Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i motionen om en skärpt vårdgaranti och tillkännage detta för regeringen.

Nationella vårdförmedlingen ska tillgängliggöras för patienten

Det är viktigt att patienterna ges tydlig information om sina rättigheter att söka vård i andra regioner och inom EU/EES. Det behöver finnas en skarp skyldighet för regionerna att hjälpa patienterna att få vård där det finns möjlighet, men som patient ska du också kunna se var i landet det finns ledig vårdkapacitet.

Den borgerliga regeringen har inrättat en nationell vårdförmedling, som redan nu kan användas av regionerna för att den som är sjuk snabbare än idag ska kunna erbjudas vård genom att välja att få vården på annat håll i landet. Den nationella vårdförmedlingen behöver dock utvecklas så att den direkt i förhållande till patienten kan synliggöra var ledig vårdkapacitet finns i landet. En sådan nationell vårdförmedling

som alla regioner behöver vara anslutna till gör det enklare för en patient att söka vård över regiongränserna.

I kombination med en förstärkt vårdgaranti och nationellt upphandlad vård, så skulle vi genom en sådan nationell vårdförmedling på ett bättre sätt kunna dra nytta av sjukvårdens samlade resurser och säkerställa att fler människor får vård i tid.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i motionen om den nationella vårdförmedlingen och tillkännage detta för regeringen.

Christian Carlsson (KD)